

DE KRATER

Gerwin van der Werf

THEMA 3: ZOEKTOCHT

Lezen voor de lijst niveau 3-4
4-5 havo, 4-5 vwo

BOEKEN WEEK90

Introductie

De Boekenweek bestaat in 2025 negentig jaar! De 90e Boekenweek vond plaats van woensdag 12 tot en met zondag 23 maart 2025.

Tijdens de Boekenweek krijgen lezers in de winkel het Boekenweekgeschenk cadeau. Doorgaans wordt dat boekje geschreven door een schrijver die lang van tevoren wordt uitgekozen. Maar dit jaar ging het anders: om het jubileum extra feestelijk te maken, vond er een schrijfwedstrijd plaats. *De krater* van Gerwin van der Werf heeft gewonnen!

Gerwin van der Werf (1969) woont in Leiden. Hij is auteur, muziekdocent op een internationale school en literatuurcriticus bij *Trouw*. Hij schreef zeven romans, die allemaal werden uitgegeven door Atlas Contact.

Enkele andere werken van Gerwin van der Werf

Een onbarmhartig pad (2018)

Een gezinsvakantie wordt een spannende reis door de hooglanden van IJsland, met een vreemde lifter en een man die veel te ver gaat in zijn pogingen om zijn huwelijk te redden.

Strovuur (2020)

De zeventienjarige Fay maakt met haar neef Elvin een roadtrip naar Parijs. Ze draagt een groot verdriet met zich mee. Onderweg krijgen ze pech met hun oude auto en komen ze voor grote uitdagingen te staan. Zeker als Fay een waardevol boek steelt uit een klooster…

De droomfabriek (2022)

Een jonge wiskundelerares op een achterstandsschool heeft de grootste moeite haar leerlingen onder controle te houden. Onverwacht ontwikkelt ze een gevaarlijke band met een opstandige maar populaire leerlinge.

Wilgeneiland (2024)

Een dertienjarige jongen wil het mysterie ontrafelen rond de dood van een kluizenaar die op een woonboot in de Hollandse veenplassen woonde. De bewoners van het nabijgelegen dorp zitten daar echter niet op te wachten.

Algemene opdrachten

Voor het lezen

1. Bekijk de voorkant van *De krater* en lees de flaptekst.
2. Wat verwacht je van dit verhaal? Wat weet je over de personages en wat denk je dat ze gaan meemaken?

Ik begreep niet dat een ruimtesonde vijfentwintig miljard kilometer kon reizen in een halve eeuw, en dat wij om de haverklap moesten tanken en niet eens meer thuis zouden komen.

Eden is met haar twee broers op weg naar een meteorietkrater, ergens in Duitsland. Ze heeft een missie: haar jongste broer redden. Benjamin heeft een depressie, Johnny een rijbewijs. Benjamin weet alles van sterren en meteorieten, Johnny weet de weg – hopelijk. En Eden? Die zit ertussenin. Altijd ertussenin.

Na het lezen

3. Wat vond je van het verhaal? Voldeed het aan je verwachtingen?
4. Lees het onderstaande citaat van de jury over *De krater*.
5. Ben je het met de jury eens? Op welke punten wel en op welke punten niet?

Uit het juryrapport:

'De schrijfstijl is sprankelend en licht; maar achter de humor, nonchalance en flauwe grappen van de jongeren schuilt een groot verdriet, dat – net als een overwoekerde krater miljoenen jaren na een meteorietinslag – op het oog nauwelijks waarneembaar is. Als het verhaal ten einde is, had je als lezer nog best wel even verder met ze willen reizen…'

Coming of age

'Coming of age'-romans zijn boeken waarin het opgroeien van een of meer jongeren centraal staat. De lezer volgt hoe hun persoonlijkheid zich ontwikkelt naar aanleiding van wat ze meemaken en hun interactie met anderen. De nadruk ligt op de psychologische ontwikkeling; vaak zoeken de personages antwoorden op vragen als 'Wie ben ik?' en 'Wat wil ik in het leven?'. Je kunt dus zeggen: ze zijn op zoek naar zichzelf.

Leesvragen

1. Heb je weleens een 'coming of age'-roman gelezen? Welke was dat en wat vond je ervan? Zijn dit soort verhalen voor jou herkenbaar?
2. '"Het is allemaal echt gebeurd," zei Benji ten slotte.' (blz. 60). Naar welke twee gebeurtenissen kan deze opmerking verwijzen?
3. 'Hij is zoveel moediger dan ik.' (blz. 63). Waarom vindt Eden dat Benjamin moediger is dan Eden zelf? Leg dit uit aan de hand van het gesprek dat ze hier hebben.
4. 'Vanaf hier wordt het ongeloofwaardig...' (blz. 65). Wat is er zo ongeloofwaardig? Wie wordt hier aangesproken? Wat weet je hierdoor over de vertelsituatie in dit verhaal?
5. '… een weg naar nergens. Meesterlijk.' (blz. 89). Beschrijf het einde van het verhaal. Waarom past dit citaat er goed bij? Wat vind jij van het einde van het verhaal?

Verwerkingsopdrachten

1. Beschrijf, aan de hand van het verhaal, hoe de krater eruitziet. Leg vervolgens uit hoe dit symbool staat voor het verborgen verdriet van de personages. Gebruik hierbij citaten uit het verhaal.

   Tip: bekijk nog eens het citaat uit het juryrapport.

2. Het boek heeft twee motto's. Bekijk de allereerste bladzijde van *De Krater* en beschrijf per motto:

   a) Hoe komt het motto letterlijk voor in het verhaal?

   b) Wat is de figuurlijke betekenis? Hoe heeft het betrekking op de gevoelens en gedachten van de personages?

   Tip: gebruik hiervoor bladzijden 64-68, 73-75 en 84-87.

3. 'Wat had ik me nou eigenlijk in mijn hoofd gehaald? Dat ik mijn broertje wel even zou redden, met een onmogelijk saaie trip naar een onzichtbare krater?' (blz. 46).

   In het laatste deel van het verhaal wordt steeds duidelijker dat niet alleen Benjamin hulp nodig heeft, maar Eden zelf ook. Wat zijn de problemen waar Eden en Benjamin mee worstelen? Geef voor beide personages een aantal citaten uit het verhaal waar dit uit blijkt.

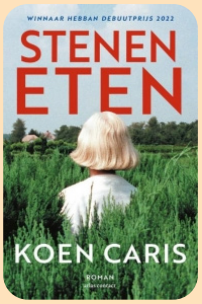
Creatieve opdrachten

- Eden en Benjamin laten Johnny achter en gaan samen naar de krater. Schrijf een extra scène vanuit het perspectief van Johnny, waarin je beschrijft wat hij op dat moment denkt en meemaakt.
- Stel je voor dat Eden, Benjamin en Johnny aan het einde van het verhaal nog een opgeladen telefoon hebben en contact opnemen met hun moeder. Hoe zou jij reageren als je haar was? Schrijf een appconversatie tussen de moeder en een van de drie personages, of speel met andere leerlingen een telefoongesprek na.
- Zoek op Wikipedia informatie op over de 'Voyager Golden Record'. Maak een lijst van wat jij nu op een soortgelijke schijf zou zetten. Welke boodschap moet erop staan? En welke muziek en andere culturele uitingen uit deze tijd mogen niet ontbreken?

Boekentips

Spreekt het thema 'zoektocht' je aan? Lees dan ook:

- Koen Caris – *Stenen eten*
- Lex Paleaux – *Liften naar de hemel*
- Lieke Kézér – *De verloren berg*
- Gijs Wilbrink – *De beesten*

Colofon

© Stichting CPNB. Alle rechten voorbehouden.

Het lesmateriaal bij het Boekenweekgeschenk *De Krater* (2025) is ontwikkeld door Wietske Brouwer, docent Nederlands, en is een uitgave van Hebban in de Klas.

Eindredactie en coördinatie: Stichting CPNB

Vormgeving: Stichting CPNB

hebbanindeklas.nl/lesmateriaal

Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek